

CO BY MĚLA NAŠE ZEMĚ DĚLAT JINAK...!

KVALITA DEMOKRACIE

Švýcaři **uchopili myšlenku demokracie velmi dobře**. Občané schvalují a dle potřeby mění ústavu. Politici pak na základě pravidel daných ústavou vládou. U nás si ústavu (dokument, jehož jedním z hlavních posláních je limitovat moc politiků) politici napsali a schválili sami.

HDP NA OBYVATELE

Švýcarská ústava stanovuje hned několik stran principů, **jak má být řízeno hospodářství státu**. Naše ústava jakékoli hospodářské principy ignoruje. Díky tomu je hospodářství v průběhu času řízeno protichůdně dle toho, zda právě vládne pravice či levice. To brání hospodářství ve stabilitě a růstu.

PRŮMĚRNÁ ROČNÍ MZDA

Švýcaři **nemají celostátně zavedenu minimální mzdu**. Tu zavedly prozatím jen 3 z 26ti kantonů a to až v letech 2017 a později. I přesto však mají Švýcaři ne průměrnou mzdu, ale dokonce medián mzdy (přesně polovina obyvatel vydělává více a polovina méně) přes 6 500 franků (okolo 150 000 korun).

ZDANĚNÍ PRÁCE

Samotná mzda však nemusí být tak důležitá jako to, kolik si na daních vezme stát. Švýcaři **mají unikátní systém**, kdy stát nemá právo brát peníze občanům automaticky. Každý Švýcar podává státu roční daňové přiznání, kolik vydělal. Zdanění práce mají Švýcaři jedno z nejnižších ze zemí OECD.

KUPNÍ SÍLA OBYVATEL

Po zdanění mzdy Švýcarům zůstává, pokud nepočítáme země jako Lichtenštejnsko nebo Monako, **nejvíce peněz v Evropě**. Je však nutné dodat, že si musí platit spoluúčast např. na zdravotní péči ve výši okolo 10 %. Možná i díky tomu pečují lépe o své zdraví. Délku dožití mají nejdelší v Evropě.

VLÁDNÍ VÝDAJE

Švýcarsko bývá obviňováno z toho, že je daňovým rájem. Stěžovatelé však nikdy nedodají, že Švýcarsko má na rozdíl od nich ústavní stropy přímých daní (právnických osob 8,5 %) a DPH (7,7 %), stát má **povinnost hospodařit s vyrovnaným rozpočtem** a pravomoc státu vybírat daně je dokonce dočasná!

INFLACE

Švýcarsko bylo poslední zemí, která opustila zlatý standard (1999) a zřejmě bude první, která ho znovu zavede (iniciativy již probíhají). Vysoká inflace znamená zdražování. Dlouhodobě udržuje Švýcarsko **inflaci čtvrtinovou oproti naší zemi** (pod 1 %). Za posledních 50 let vzrostla hodnota franku oproti americkému dolaru o 300 %.

EFEKTIVITA JUSTICE

Ve Švýcarsku jsou soudci voleni kantonálním parlamentem nebo přímo občany na období 4 až 6 let a **musí se za svou práci zodpovídat ve volbách**. U nás jsou soudci jmenováni prezidentem na časově neomezené období. V hodnocení justice obsazuje Švýcarsko horní příčky. ČR dosahuje jen průměru.

VÝDAJE NA OBRANU

Švýcaři **deklarují ozbrojenou neutralitu**. Cíl nebýt nikomu protivníkem, ani „nedat svou kůži zadarmo“. Zabránili 1. a 2. sv. válce na svém území. Nejsou členy NATO, ale mají brannou povinnost. Obranou se nedávají vydírat. V referendu například zrušili záměr nákupu předražených Gripenů.

KDE JE NEJLEPŠÍ SE NARODIT

Švýcaři našli vyváženou rovnováhu mezi státem a občanem, podnikáním, ekologií a svobodou. V celkovém hodnocení je tak Švýcarsko obvykle hodnoceno jako **nejlepší země k životu na světě**.

A ČEHO BYCHOM TAK MOHLI DOSÁHNOUT...

KVALITA DEMOKRACIE

ČR: 7,69 (2020)

Svět: 5,44 (2020)

Švýcarsko: 9,03 (2020)

(žebříček 0 - 10 britského časopisu The Economist)

VLÁDNÍ VÝDAJE

ČR: 32,8 % HDP (2019)

Svět: 28,9 % HDP (2019)

Švýcarsko: 17,3 % HDP (2019)

(údaje Světové banky)

HDP NA OBYVATELE

ČR: 540 000 Kč (23 489 USD, 2019)

EU: 819 000 Kč (35 623 USD, 2019)

Švýcarsko: 1 886 000 Kč (81 989 USD, 2019)

PRŮMĚRNÁ ROČNÍ MZDA

ČR: 415 000 Kč (2020)

OECD: 1 118 000 Kč (48 587 USD, 2019)

Švýcarsko: 1 795 000 Kč (78 024 CHF, 2019)

INFLACE (údaje Světové banky)

ČR: 3,2 % (2020)

EU: 0,5 % (2020)

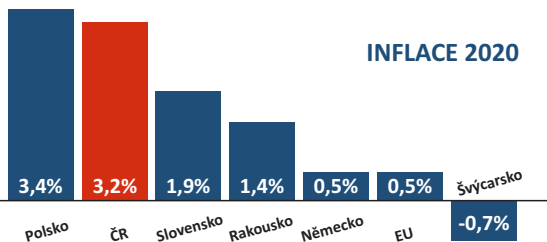
Švýcarsko: -0,7 % (2020)

EFEKTIVITA JUSTICE

ČR: 56,8 (2021)

Evropa: 60 (2021)

Švýcarsko: 82,2 (2021)

(hodnocení 0 - 100 organizací Heritage foundation)

VÝDAJE NA OBRANU

ČR: 1,2 % HDP (2019)

Svět: 2,2 % HDP (2019)

Švýcarsko: 0,7 % HDP (2019)

(údaje Světové banky)

ZDANĚNÍ PRÁCE

ČR: 46,6 % (2020)

OECD: 34,7 % (2020)

Švýcarsko: 22,1 % (2020)

(údaje OECD)

KDE JE NEJLEPŠÍ SE NARODIT

ČR: 28. místo (2013)

Švýcarsko: 1. místo (2013)

(žebříček časopisu The Economist, hodnoceno 80 zemí a teritorií)

KUPNÍ SÍLA OBYVATEL

ČR: 211 000 Kč (9 179 EUR, 2020)

Evropa: 320 000 Kč (13 894 EUR, 2020)

Švýcarsko: 966 000 Kč (41 998 EUR, 2020)

(roční příjmy k útratě, údaje společnosti GFK)

Zdroj:

economist.com, data.worldbank.org, en.wikipedia.org, czso.cz, data.oecd.org, swissinfo.ch, oecd.org, gfk.com, heritage.org

Zadavatel: Švýcarská demokracie, zpracovatel: ZS Design - Jiří Lang